

Desarrollo de las competencias para la educación multilingüe EDU2015-69332-R*

Resum

La següent proposta didàctica pretén donar resposta a la diversitat lingüística a l'escola la Llacuna del barri del Poblenou. S'escriurà un conte col·laboratiu amb els alumnes i, posteriorment, s'explicarà audiovisualment.

Escriurem un conte en una llibreta personalitzable en la qual la classe haurà de decidir: tema, context i personatges principals. Posteriorment, es crearà una història aprofitant la riquesa cultural i lingüística de cada alumne.

Un cop acabat el conte, se'n farà una representació audiovisual mitjançant el programa *Green Screen*, disponible per tauletes tàctils amb sistema *Apple*. Tanmateix, es podria gravar amb mòbils o tablets *android* i editar amb el programa *Sony Vegas*.

Un cop la portada de la llibreta hagi estat personalitzada i decorada, el mestre/a escriurà un primer paràgraf per introduir-lo, en català. A partir d'aquí cada setmana un alumne s'endurà la llibreta a casa i escriurà un paràgraf de la continuació d'aquest conte amb la seva llengua. En cas que la llengua no sigui la vehicular, a classe es traduirà aquell fragment al català amb l'ajuda de l'autor i la col·laboració dels altres companys i companyes de classe.

Proposta de graella

Títol de la proposta: El conte de les llengües Material: Llibreta personalitzable, caixeta de cartró.		Durada prevista: 3 sessions (projecte sencer). Edats a les quals s'adreça: Cicle superior, 10-12 anys.
Propòsit de les activitats	Permetre que l'estudiant participi en la vida democràtica de l'escola o la classe i el desenvolupament d'actituds d'obertura al món i respecte a la diversitat. Volem que es conegui la diversitat lingüística que hi ha a l'escola.	
Disciplines implicades	Dimensió comunicació oral Dimensió plurilingüe i intercultural	
Competències transversals	1. Competència comunicativa lingüística i audiovisual 2. Competència artística i cultural 3. Tractament de la informació i competència digital. 5. Competència d'aprendre a aprendre.	
Competències específiques	Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic Competència social i ciutadana.	
Continguts	-Textos de tipologia diversa en diferents formats i suports - Estratègies i recursos per a la producció de textos - Estratègies per a la comprensió - Organització i estructura discursiva del text: adequació, coherència i cohesió - Recursos per analitzar la situació de les llengües en la nostra societat - Usos no discriminatoris del llenguatge - Estratègies i recursos per a l'expressió: planificació, producció i	

Desarrollo de las competencias para la educación multilingüe

EDU2015-69332-R*

	revisió - Ús dels recursos digitals
Criteris per a l'avaluació	- Utilitzar un llenguatge comprensible i saber escoltar els altres i respectar els torns de paraula. - Aplicar tot tipus d'estratègies per comprendre el sentit global i la informació específica de textos escrits - Escriure textos de gèneres diversos i en diferents formats (contes, poemes, còmics, diaris personals, notícies...) amb coherència, cohesió i correcció lingüística i amb riquesa de llenguatge, partint del procés de pensar, escriure o elaborar i revisar. - Conèixer i valorar la diversitat lingüística i cultural de Catalunya, d'Espanya i del món, amb actitud de respecte cap a les persones que parlen altres llengües i interès a comprendre-les. - solucionar els problemes de comprensió i comunicació que es produeixen en contextos multilingües sabent adaptar els missatges - Usar un llenguatge no discriminatori i respectuós amb els altres i ser crític amb els prejudicis racistes, sexistes, religiosos i classistes.

Orientacions generals per al docent:

El docent ha de portar un seguiment molt exhaustiu en el procés de realització d'aquesta activitat. És l'encarregat que aquest esquema lingüístic que compèn el conte flueixi i tingui sentit.

El docent haurà d'observar molt activament el comportament dels alumnes, i sobretot el respecte vers els companys i companyes.

Fase d'exploració

Aquesta primera fase de preparació constarà principalment per a fer una posada en context als alumnes de l'activitat que realitzaran a continuació. Primerament es descobrirà la diversitat lingüística que hi ha a l'aula i a continuació decidiran de manera conjunta entre tots quins seran els personatges del conte i el context on es desenvoluparà. Es durà a terme a partir de tres activitats:

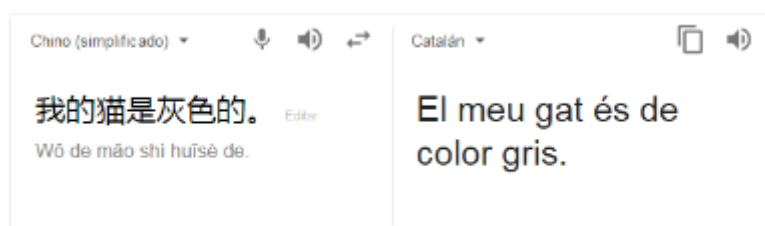
- En la primera activitat cada nen es presentarà a ell mateix amb la seva llengua, dient el seu nom, el seu país de procedència i quina llengua parla amb els seus pares a casa.
- La segona activitat constarà en decidir, en català, els personatges principals que sortiran al nostre conte i quines característiques tenen: si són animals o persones; nens o adults; alts o baixos; primers o grassos; mascle o femella, etc. Totes aquelles característiques que els infants creguin que són rellevants per a definir els personatges i s'apuntaran a la pissarra.
- La tercera i última activitat d'aquesta fase es basarà en decidir el context en què es desenvoluparan els fets: espai i temps. Els infants decidiran de manera consensuada o democràtica (com sigui necessari) el lloc o els diferents llocs i el temps que passarà en el transcurs de la història. Un cop decidit es traduiran els noms dels llocs en cada llengua i s'apuntarà també a la pissarra.

Desarrollo de las competencias para la educación multilingüe EDU2015-69332-R*

Fase d'introducció de contingut

El projecte “El conte de les llengües” constarà d'un mínim de tres sessions, no obstant això considerem que es podria aprofundir més. Per aquest motiu les activitats compten amb un apartat d'anar més enllà (pàgina 7) per tal que si en un futur es disposés de l'espai i el temps, es pogués dur a terme el projecte ampliat.

- **Part inicial: formació dels grups i redacció del conte.** Per començar la/el mestra/e presentarà als alumnes el projecte a desenvolupar, que consistirà en la producció d'un conte simultàniament per grups i la gravació de la lectura d'aquest. Destacar que els alumnes hauran d'escriure un mínim d'una o dues frases en la seva **llengua d'origen** amb la respectiva **traducció al català** al costat i **decidir entre tots** els membres del grup com explicar al conte. Per exemple, si hi ha un alumne xinès, ho redactaria possiblement en mandarí i entre tots acordarien que relatar. A continuació, es mostra un exemple de frase d'un/a alumne d'origen xinès.

Posteriorment, els alumnes es distribuïran en tres grups.

1. **Grup Inici.** Començaran la història.
2. **Grup Nus.** Redactaran el cos del conte.
3. **Grup Desenllaç.** Posaran fi al conte.

El conte s'escriurà simultàniament als tres grups i això serà possible gràcies als **coordinadors de successos**. És a dir, un membre de cada grup serà l'encarregat d'anunciar els canvis significatius del conte a la resta de grups.

Pel que fa a la distribució dels grups hem pensat dues opcions:

1. Els grups els fa la/el mestra/e, ja que coneix els ritmes dels alumnes i també podrà organitzar als alumnes amb major diversitat lingüística i així totes les parts tindran aquesta riquesa cultural i lingüística.

Desarrollo de las competencias para la educación multilingüe

EDU2015-69332-R*

2. Els grups els fan els alumnes, atès que així estaran més còmodes. Tanmateix creiem positiu que tinguin poder de decisió.

Com a primera tasca grupal hauran de decidir els següents rols:

- **1 portaveu.** Representarà al grup a l'hora de posar en comú la proposta narrativa.
- **1 dinamitzador.** Vetllarà pel bon funcionament i el treball en equip.
- **1 coordinador de successos.** Si al conte hi ha un fet rellevant que varia el transcurs de la narrativa, els grups hauran de ser informats immediatament.
- **2 controladors de veu.** Mantindran el to de veu i el torn de paraula del grup per tal de poder comunicar-se.

Per últim, és primordial la bona coordinació entre grups, perquè l'objectiu de la primera sessió, a més de distribuir els grups, és **començar a redactar l'esborrany de les parts del conte.**

- **Part principal: redacció i traducció.** Aquesta sessió serà molt més àgil, atès que els grups estan formats i les parts del conte iniciades. Com s'ha esmentat en l'apartat anterior, l'alumne redactor ho farà en la seva llengua d'origen i conjuntament amb els companys pensaran que succeeix al conte. Un cop finalitzat l'esborrany el/la mestre donarà els diferents **quaderns de les parts del conte**, per tal de materialitzar la seva història.

Durant el procés, és primordial que tots participin i tinguin veu al conte. Per tant, el/la mestra haurà de vetllar pel bon funcionament i l'equitat de les responsabilitats a l'hora de confeccionar el conte.

Per últim, el/la mestra anunciarà als alumnes que pel proper dia portin en format digital imatges per tal de representar la seva part del conte.

- **Part final: gravació.** En la sessió final es durà a terme la gravació de les parts del conte. Llavors, és vital que el/la mestre disposi d'una tauleta (IPAD) amb l'aplicació d'*Apple Green Screen* instal·lada, ja que ens permetrà gravar i posar la imatge de fons que vulguem (imatge demanada als alumnes en la sessió anterior).

Desarrollo de las competencias para la educación multilingüe
EDU2015-69332-R*

La funció d'aquesta aplicació és reemplaçar tot allò que sigui de color verd per una imatge que té l'aplicació (imatge escollida prèviament). Només necessitem una tela de color verd i una bona llum.

Durant la gravació, és essencial que es posin per parelles a l'hora de fer la lectura, atès que un/a alumne relatarà la seva part del conte i el/la company/a, un cop finalitzat el relat, traduirà al català què ha dit.

Finalment, el/la mestre farà el muntatge del vídeo amb el programa d'edició *Sony Vegas*. En definitiva, el conte gravat es projectarà a l'aula per gaudir del resultat i la feina feta.

Fase de retorn al punt de partida

- Sempre hem de saber on anem sense mai oblidar d'on venim. Un cop acabat el

Desarrollo de las competencias para la educación multilingüe

EDU2015-69332-R*

projecte, el/la mestre/a haurà de valorar com ha sortit l'activitat. Una primera avaluació gairebé ja es podrà fer a simple vista, ja que el/la mestre/a haurà vist si l'activitat ha resultat dinàmica pels alumnes, on s'han entrebancat més, què els ha resultat més amè, on s'hagués pogut aprofundir més, etc.

- No obstant això, el focus principal d'ensenyança i aprenentatge és l'alumne, ja que qui s'està formant és ell. Per això, creiem que un cop acabat el projecte és summament important recórrer a les seves opinions i objeccions. Per aquest motiu hem dissenyat aquest petit qüestionari, el qual duríem a terme de manera oral com si fos un petit seminari. L'objectiu final és que serveixi de rúbrica de l'activitat (pàgina 9):
 - La proposta des de bon principi què us va semblar? Us va agradar? Hi ha algú que en un principi no li resultés gaire motivadora i al final us ha acabat agradant? Per què?
 - Quines impressions heu tingut de l'activitat? Què milloraríeu? Què canviaríeu? Què us ha agradat més i què us ha agradat menys?
 - Què us han semblat els idiomes que hem treballat? Què heu après d'aquests idiomes? N'hi ha que s'assemblen al nostre? Per què?
 - Quins altres idiomes us hagués agradat treballar? Com podríem fer-ho per tal que apareguessin a la pròxima activitat?
- Per últim hem pensat que també podria funcionar crear una "caixa o bústia de propostes" on els alumnes puguin fer les seves propostes alternatives i de millora lliurement, de manera anònima o no, a fi d'incrementar la qualitat de l'activitat.

Fase de perllongament

- La idea inicial del projecte era redactar un conte en una llibreta, però que cada setmana un alumne s'ho emportés a casa i al finalitzar posar-ho en comú i realitzar-ne la gravació amb la corresponent traducció. Per raons de temps hem considerat declinar aquesta opció i oferir una síntesi igualment enriquidora, motivadora i que manifesti la diversitat lingüística que té l'Escola la Llacuna.

Desarrollo de las competencias para la educación multilingüe
EDU2015-69332-R*

- Creiem que mitjançant aquesta activitat es treballarà d'una manera bastant enriquidora el plurilingüisme i la diversitat lingüística. Cada alumne estranger o amb un origen que no sigui el català (hem de tenir present que dins d'una mateixa comunitat autònoma ja tenim dues llengües autòctones: el català i l'aranès; dins Espanya, a part del català i el castellà que són les llengües que aquí considerem com a pròpies, tenim d'altres llengües d'origen lusità i protobasc, així que no cal travessar fronteres per tal de trobar llengües que no són les nostres), podrà expressar i compartir la seva llengua amb tots els nens de la classe, la qual cosa pot resultar molt significatiu i, al mateix temps, satisfactori per a ell.
- No obstant això, al llarg d'aquesta unitat didàctica ens hem anat focalitzant molt en la idea de "llengua". Hem tingut en compte els conceptes de diversitat lingüística, plurilingüisme, multilingüisme, etc., però no hem treballat tant el concepte "culturalisme". Ens atrevim a dir que cada llengua de cada alumne té al darrere una cultura amagada (ja que, fins i tot persones que parlen una mateixa llengua i són de regions diferents la seva cultura ja no és exactament la mateixa). Considerem que si l'activitat resultés amena i interessant, i la volguéssim tornar a repetir, podríem ambientar la història en un context topogràfic específic amb una cultura determinada, ja sigui la xinesa, la colombiana, la senegalesa, etc. D'aquesta manera el que es podria compartir seria la llengua i a la vegada la cultura, amb tots els seus trets identitaris, tots els costums, festes i tradicions.
- Avui dia estem en un món globalitzat. Les distàncies al planeta han desaparegut. En menys de 24 hores pots arribar als antípodes. La informació viatja de manera instantània. *Ipsa facto* pots saber què està passant a qualsevol lloc del món. Per aquest motiu, és impossible no pensar en coexistència de llengües i cultures en un territori. Cada persona té una identitat i unes arrels que sempre la lliguen afectuosament als seus orígens. Aleshores, és per aquests motius que hem pensat que, en el cas de repetir l'activitat, indissociablement

Desarrollo de las competencias para la educación multilingüe

EDU2015-69332-R*

hauríem de treballar llengua i cultura (amb més profunditat), ja que creiem que per a un alumne veure com la seva cultura es treballa a classe és un fet que li pot agradar i el pot autorrealitzar molt.

Bibliografia

- Élodil. (2010). La Fleur des Languages. 2010, de Élodil Aôt Sitio web: http://www.elodil.com/pdf/activites_primaire/Fleurdeslangues.pdf.
- Élodil. (2010). Les languages en contact. 2010, de Élodil Aôt Sitio web: http://www.elodil.com/pdf/activites_primaire/LanguesenContact.pdf.

Annexos

Qüestionari d'avaluació

- La proposta des de bon principi què us va semblar? Us va agradar? Hi ha algú que en un principi no li resultés gaire motivadora i al final us ha acabat agradant? Per què?
- Quines impressions heu tingut de l'activitat? Què milloraríeu? Què canviaríeu? Què us ha agradat més i què us ha agradat menys?
- Què us han semblat els idiomes que hem treballat? Què heu après d'aquests idiomes? N'hi ha que s'assemblen al nostre? Per què?
- Quins altres idiomes us hagués agradat treballar? Com ho podríem fer per tal que apareguessin a la pròxima activitat?